

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА
ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ»

3. Кластерный подход к управлению и развитию регионов: [сборн. науч. докл. VI Международной науч.-прак. конф., 21–22 июня 2012 г., г. Севастополь] / [под общ. ред. В.В. Толкованова, С.И. Соколенко, Н.А. Микулы]. – Севастополь, 2012. – 148 с.
4. ПС-Идент: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.autotp.ru/rus/psident.aspx>
5. М.Е.Доc: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.me-doc.com.ua>

Доповідь надійшла до редакції 20.07.2016.

Стегней Маріанна Іванівна, д.е.н., доц., декан факультету економіки,
управління та інженерії, Мукачівський державний університет

Голубка Ярослав Володимирович, к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів,
Мукачівський державний університет

ІНФОРМАЦІНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Володіння достовірною і актуальною інформацією поряд з умінням використовувати сучасні інформаційні технології у вирішенні питань, які постають сьогодні перед економікою, а також навички ефективного використання адекватних методів збору інформації, аналізу, зберігання і розповсюдження є основою успішної діяльності не тільки підприємств і організацій, а й територіальних громад.

Глобальне загострення екологічної ситуації, яке спричинено критичною деформацією взаємовідносин людини з природою, з оновлених позицій зосередило увагу на необхідності радикального переосмислення цільових орієнтирів та пріоритетів подальшого розвитку суспільства. Соціально-економічний прогрес повинен характеризуватися досягненням оптимальних пропорцій між створенням матеріальних благ та екологічною безпекою. В умовах євроінтеграційного вибору України особливого значення набуває децентралізація влади та реформа територіального устрою як основи переходу на принципи сталого розвитку. Саме тому концепція сталого розвитку потребує динамічного визначення ключової ланки в системі самоорганізації господарських систем.

Тому важливим є формування теоретико-методологічних засад обґрунтування економічних механізмів сталого розвитку територіальних

громад в умовах децентралізації та розробка методів їх інформаційного забезпечення.

Наукові результати дослідження орієнтують на розроблення комплексу сучасних економічних механізмів, інформаційних систем та інструментів управління сталим розвитком територіальних громад, які базуються на домінуючій ролі умов децентралізації.

Справедливою є думка, що для країн, орієнтованих на сталий розвиток, збереження навколишнього природного середовища є головним аспектом стратегії їхнього прогресу, оскільки досягнення стану екологізбалансованого самопідтримуючого розвитку за суттю тотожне зростанню якості життя й добробуту при зменшенні екологічного навантаження [1, с. 12].

У процесі інноваційного розвитку важливим є збереження традицій окремих територій. Визначаючи цінність інновацій, необхідно пам'ятати, що вони неможливі без відновлення колишнього змісту явищ і процесів. Е.Н. Князева та С.П. Курлюков стверджують, що не можна відкрити нове, не намагаючись насамперед повернутись до попереднього, іноді забутого змісту. Це також своєрідна новація [2, с. 25].

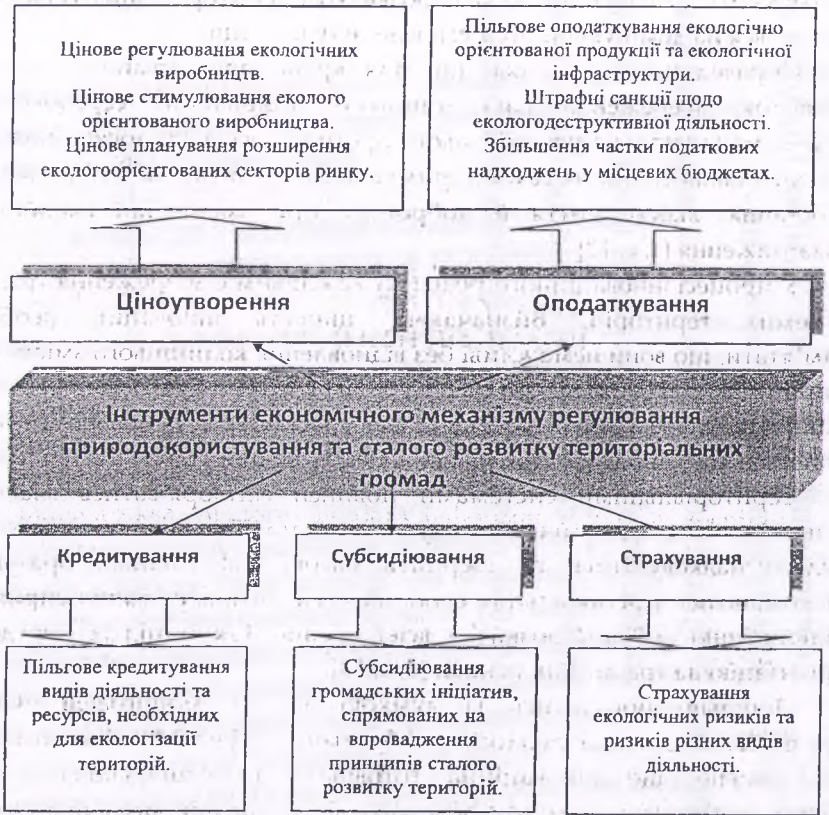
Територіальними системами повинен відтворюватись виставив тільки-но певний ідентичний модуль, який, подібно до генетичного коду, буде успадковуватись та зберігати базову інформацію. Врахування різноманітності регіональних особливостей господарювання сприятиме підвищенню сталості розвитку всієї країни. Такий підхід передбачає орієнтацію на традиційні основи [3, с. 58].

Доцільно погодитись із думкою авторів монографії «Сталий розвиток: світоглядна ідеологія майбутнього» за ред. М.А. Хвесика, в якій наголошено, що інноваційна готовність до соціально-економічної модернізації значною мірою залежить від мотивації населення стосовно досягнення цілей розвитку та матеріально-технічної бази інновацій у державі. Загалом інновації формуються у вигляді нових потреб, нових джерел ресурсів, нових технологій їх переробки і виробництва нових продуктів споживання, нових виробничо-економічних відносин [3, с. 56].

У рамках визначеного концепту децентралізованого сталого розвитку територіальних громад доцільно розширити структурний склад інструментів економічного механізму (рис. 1) та до традиційного комплексу організаційних та нормативно-правових складових на

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ»

адаптивних засадах включити фінансову групу інструментів. Це сприятиме фінансовому забезпеченню екологічної компоненти та охоплює процеси оподаткування, кредитування, субсидіювання, страхування і ціноутворення.

Рис. 1. Економічні інструменти регулювання природокористування та сталого розвитку територіальних громад, авторська розробка

В умовах децентралізації національної економіки варто звертатися до аналізу світового досвіду стимулювання інновацій. Він свідчить про необхідність застосування двох засобів державного стимулювання: пільгового фінансування і дофінансування проектів коштами державних фінансово-кредитних установ та надання гарантій інвесторам.

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИКИ В УПРАВЛІННІ, ЕКОНОМІЦІ, ОСВІТІ ТА ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ»

Безперервний моніторинг інноваційних процесів та швидке реагування держави на особливості розвитку є одним з необхідних заходів реалізації проекту моделі інноваційного розвитку [4, с. 357].

Згідно попередніх досліджень [5; 6], економічне забезпечення сталого розвитку території повинне, по можливості, урахувати всі джерела і форми акумуляції фінансових засобів. При цьому пріоритетним напрямом має бути використання засобів господарюючих суб'єктів, коли суб'єкти господарської діяльності та організації зацікавлені у вкладенні власних ресурсів.

Окрім акумуляції фінансових засобів, здійснення укрупнення структури об'єднань територіальних громад сприятиме створенню умов для задоволення потреб суспільства в частині забезпечення та підтримки сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, її самореалізації, захисту прав, надання населенню високоякісних і доступних адміністративних, соціальних та інших послуг на відповідних територіях.

Формування децентралізованої моделі сталого розвитку територіальних громад потребує відповідної трансформації системи цільових соціогуманітарних орієнтирів, які б дали можливість прийняти необхідні системні перетворення на рівні громад. Стратегія соціогуманітарного розвитку територіальних громад в умовах децентралізації повинна передбачати підвищення активності населення, продуктивне використання місцевих природних, матеріальних, фінансових, людських ресурсів на засадах розвитку сімейної економіки та диверсифікації прибуткових видів діяльності тощо.

1. Данилишин Б. Ефект декапінту як фактор взаємозв'язку між економічним зростанням і тиском на довкілля / Б. Данилишин, О. Веклич // Вісник Національної академії наук України. – 2008. – № 5. – С. 12–18.
2. Економічні аспекти управління природними ресурсами та забезпечення сталого розвитку в умовах децентралізації влади в Україні / М. А. Хвесик, С. О. Лизун та ін.; [за наук. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М. А. Хвесика, д.г.-м.н., проф. С. О. Лизуна. – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2015. – 72 с.
3. Іртішцева І. О. Інноваційне оновлення агропродовольчої сфери Причорноморського регіону: проблеми теорії та практики: [моногр.] / І. О. Іртішцева. – Миколаїв: Дизайн та поліграфія, 2010. – 412 с.
4. Князева Е. Н. Основания синергетики. Синергетическое мировидение. / Е. Н. Князева, С. П. Курлюков. – М.: Ком книга, 2005. – 240 с.
5. Сталий розвиток: світоглядна ідеологія майбутнього: [моногр.] / М. А. Хвесик, Т. К. Бистряков, Л. В. Левковська, В. В. Пидлипів; [за ред. акад. НААН України М. А. Хвесика]. – К.: Державна установа